

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного
мистецтва

Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Євгенія НОВАК
2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
У СФЕРІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ
обов'язкова

Освітньо-професійна програма Декоративне мистецтво та ремесла

Спеціальність ВЗ Декоративне мистецтво та ремесла

Галузь знань В Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Мова навчання українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «*Основи педагогіки та психології у сфері мистецької освіти*» **складена відповідно до освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво та ремесла»** другого (магістерського) рівня вищої освіти

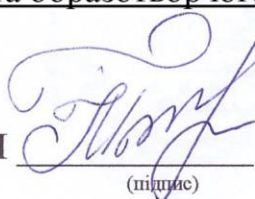
Розробники: Гатеж Наталія Василівна, доцент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, кандидат педагогічних наук;

Костащук Оксана Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва.

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Костащук Оксана Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва.

Погоджено з гарантом ОП

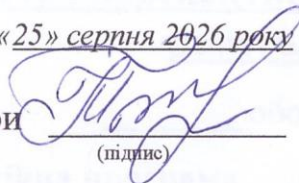
Мирослава ЖАВОРОНКОВА

(підпис)

Затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол № 1 від «25» серпня 2026 року

Завідувач кафедри

Мирослава ЖАВОРОНКОВА

(підпис)

Схвалено методичною радою факультету АБДГМ

Протокол № 1 від « 27 » серпня 2026 року

Голова методичної ради

Оксана ГАЛУНКА

(підпис)

Навчальна дисципліна «**Основи педагогіки та психології у сфері мистецької освіти**» є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «**Декоративне мистецтво та ремесла**» **другого (магістерського) рівня** вищої освіти, предметом вивчення якої є педагогічний потенціал мистецтва в освіті та практична педагогічно-мистецька діяльність; психолого-педагогічні умови ефективного керування процесом формування мистецьких знань, здібностей та якостей особистості засобами мистецтва; теоретичні та практичні засади навчання, виховання і розвитку особистості засобами мистецтва; закономірності, прояви та механізми психіки та закономірності освітньо-виховного процесу у їхньому специфічному прояві в мистецькій діяльності та освіті.

Робочою програмою освітньої компоненти «Основи педагогіки та психології у сфері мистецької освіти» передбачені мета та завдання вивчення навчальної дисципліни, окреслено компетентності, програмні результати, яких має набути здобувач ОП, критерії оцінювання навчальних досягнень студента та інші основні її структурні елементи (складові).

Мета навчальної дисципліни – сформувати у майбутніх фахівців у сфері мистецької освіти (учителів, керівників гуртків, митців-педагогів) комплексну систему знань з основ педагогіки та психології, а також практичні навички застосування цих знань для організації ефективного освітнього процесу, розвитку творчих здібностей учнів та формування їхньої особистості засобами мистецтва.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- Опанувати базову термінологію та ключові поняття педагогіки та психології, що стосуються мистецької діяльності та творчого розвитку.
- Вивчити закономірності та принципи навчання і виховання, зокрема специфічні для мистецької освіти.
- Ознайомитися з психологічними особливостями розвитку особистості, пізнавальних процесів (сприйняття, пам'ять, мислення) та емоційно-вольової сфери учнів різних вікових груп (діти, підлітки, дорослі) у контексті занять мистецтвом.
- Дослідити психологію творчості: механізми, умови виникнення та розвитку творчого потенціалу, креативності, уяви та фантазії.
- Сформувати навички планування, організації та проведення різних форм занять з мистецтва (уроків, майстер-класів, індивідуальних консультацій).
- Засвоїти ефективні методики та технології навчання мистецтву, що стимулюють художнє сприйняття, виконавські здібності та творче самовираження.
- Навчитися діагностувати та оцінювати рівень художнього розвитку, здібностей та особистісних якостей учнів.
- Опанувати прийоми створення сприятливої психолого-педагогічної атмосфери у мистецькому колективі, запобігання конфліктам та здійснення педагогічної підтримки.
- Виробити здатність до самоаналізу власної педагогічної діяльності та її корекції на основі знань психології та педагогіки.

Пререквізити. Засвоєння навчальної дисципліни «Основи педагогіки та психології у сфері мистецької освіти» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін, як Педагогіка мистецтва, Психологія творчості, Методика викладання спецдисциплін, які опановуються на попередньому рівні.

Таким чином, ОК "Основи педагогіки та психології у сфері мистецької освіти" слугує фундаментом для всієї подальшої професійно-педагогічної та методичної підготовки майбутнього фахівця у сфері мистецької освіти.

Результати навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.

СК2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

СК7. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників декоративного мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН4. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

ПРН6. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітній та музейній справах.

ПРН7. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою проведення наукових досліджень.

ПРН15. Планувати професійну діяльність у сфері декоративного мистецтва відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку.

Опис навчальної дисципліни. Загальна інформація

Форма навчання	Рік зпідготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	3	90	16	14	-	-	60	-	екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин					
	денна форма					
	усьог о	у тому числі				
	л	пр	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Психологічні засади мистецько-творчої діяльності та розвитку особистості						
Тема 1.1. Психологія художньо-творчого сприйняття та мислення - Психофізіологія сприйняття форми, кольору, фактури та матеріалу у декоративному мистецтві. - Сенсорний досвід і тактильність як чинники розвитку образного та об'ємно-просторового мислення. - Роль уяви, інтуїції та асоціативного мислення у створенні авторського виробу.	14	2	2			10
Тема 1.2. Психологія особистості митця та феномен креативності - Структура творчих здібностей та обдарованості (від дитячого гуртка до професійного майстра). - Мотивація творчої діяльності: внутрішні прагнення, самовираження та подолання страху «чистого аркуша/матеріалу». - Психологія творчого процесу: від задуму до втілення, психологічні бар'єри та кризи (натхнення, «творчий застій», вигорання).	14	2	2			10
Тема 1.3. Арт-терапевтичний та компенсаторний потенціал декоративного мистецтва - Ремесло як засіб психоемоційної саморегуляції, зняття стресу та гармонізації стану здобувачів освіти. - Сенсорно-інтеграційна функція традиційних матеріалів (глина, текстиль, дерево, метал). - Психологічні особливості роботи з різними віковими категоріями (діти, підлітки, дорослі) в умовах студійної діяльності.	9	2	2			5

Тема 1.4. Соціально-психологічний клімат у мистецькому колективі	9	2	2			5
- Психологія комунікації в художній майстерні та гуртку. - Групова динаміка, співпраця та запобігання конфліктам у процесі колективної творчої діяльності. - Психологічні засади формування індивідуального стилю вихованців без нав'язування шаблонів.						
Разом за ЗМ1	46	8	8			30
Змістовий модуль 2. Педагогіка мистецької освіти та організація освітньо-творчого середовища						
Тема 2.1. Теоретико-методологічні засади сучасної мистецької педагогіки	14	2	2			10
- Сучасні парадигми мистецької освіти: особистісно орієнтований, культурологічний та аксіологічний підходи. - Виховний потенціал народних ремесел і декоративного мистецтва: збереження традицій, національна ідентичність та естетичний розвиток. - Особливості педагогічного процесу у закладах позашкільної освіти (гуртки, студії) та закладах						
Тема 2.2. Педагогічна майстерність та лідерство викладача/керівника гуртка	9	2	2			5
- Професійно-педагогічний імідж та авторитет майстра-педагога. - Стилі педагогічного керівництва в мистецькій майстерні (демократичний, фасилітативний, наставництво). - Педагогічна етика, делікатність у критиці творчих робіт та підтримка авторської самобутності здобувача.						
ми						
Тема 2.3. Проектування освітньо-творчого середовища майстерні	13	2	1			10
- Психолого-педагогічні вимоги до організації простору художньої майстерні/гуртка (естетика, ергономіка, безпека). - Створення інклюзивного та безбар'єрного мистецького середовища						

Порядок розроблення, затвердження та перегляду робочої програми освітнього компонента у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
Затверджено Вченою радою університету, протокол № 8 від 22 червня 2026 р.

для здобувачів з особливими освітніми потребами. • Стимулювання самостійної творчої пошукової діяльності здобувачів через освітнє середовище.						
Тема 2.4. Педагогічна оцінка, рефлексія та презентація результатів творчості • Специфіка оцінювання в декоративному мистецтві: оцінка процесу та оцінка виробу. • Розвиток самооцінки, критичного мислення та рефлексивних навичок у здобувачів освіти. • Педагогічні засади організації виставкової діяльності, переглядів та презентації робіт як елементу соціалізації та успіху.	8	2	1			5
Разом за ЗМ 2	44	8	6			30
Усього годин	90	16	14			60

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	Тема 1.1. Психологія художньо-творчого сприйняття та мислення • Психофізіологія сприйняття форми, кольору, фактури та матеріалу у декоративному мистецтві. • Сенсорний досвід і тактильність як чинники розвитку образного та об'ємно-просторового мислення. • Роль уяви, інтуїції та асоціативного мислення у створенні авторського виробу.
2	Тема 1.2. Психологія особистості митця та феномен креативності • Структура творчих здібностей та обдарованості (від дитячого гуртка до професійного майстра). • Мотивація творчої діяльності: внутрішні прагнення, самовираження та подолання страху «чистого аркуша/матеріалу». • Психологія творчого процесу: від задуму до втілення, психологічні бар'єри та кризи (натхнення, «творчий застій», вигорання).
3	Тема 1.3. Арт-терапевтичний та компенсаторний потенціал декоративного мистецтва • Ремесло як засіб психоемоційної саморегуляції, зняття стресу та гармонізації стану здобувачів освіти. • Сенсорно-інтеграційна функція традиційних матеріалів (глина, текстиль, дерево, метал).

	Психологічні особливості роботи з різними віковими категоріями (діти, підлітки, дорослі) в умовах студійної діяльності.
4	Тема 1.4. Соціально-психологічний клімат у мистецькому колективі • Психологія комунікації в художній майстерні та гуртку. • Групова динаміка, співпраця та запобігання конфліктам у процесі колективної творчої діяльності. • Психологічні засади формування індивідуального стилю вихованців без нав'язування шаблонів.
5	Тема 2.1. Теоретико-методологічні засади сучасної мистецької педагогіки • Сучасні парадигми мистецької освіти: особистісно орієнтований, культурологічний та аксіологічний підходи. • Виховний потенціал народних ремесел і декоративного мистецтва: збереження традицій, національна ідентичність та естетичний розвиток. • Особливості педагогічного процесу у закладах позашкільної освіти (гуртки, студії) та закладах
6	Тема 2.2. Педагогічна майстерність та лідерство викладача/керівника гуртка • Професійно-педагогічний імідж та авторитет майстра-педагога. • Стилi педагогічного керівництва в мистецькій майстерні (демократичний, фасилітативний, наставництво). • Педагогічна етика, делікатність у критиці творчих робіт та підтримка авторської самобутності здобувача. ми
7	Тема 2.3. Проектування освітньо-творчого середовища майстерні • Психолого-педагогічні вимоги до організації простору художньої майстерні/гуртка (естетика, ергономіка, безпека). • Створення інклюзивного та безбар'єрного мистецького середовища для здобувачів з особливими освітніми потребами. Стимулювання самостійної творчої пошукової діяльності здобувачів через освітнє середовище.
8	Тема 2.4. Педагогічна оцінка, рефлексія та презентація результатів творчості • Специфіка оцінювання в декоративному мистецтві: оцінка процесу та оцінка виробу. • Розвиток самооцінки, критичного мислення та рефлексивних навичок у здобувачів освіти. Педагогічні засади організації виставкової діяльності, переглядів та презентації робіт як елементу соціалізації та успіху.

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	Тема 1.1. Психологія художньо-творчого сприйняття та мислення 1. Психофізіологічні механізми сприйняття форми, кольору, фактури та матеріалу в декоративному мистецтві.

	2. Сенсорний і тактильний досвід як чинник розвитку образного та об'ємно-просторового мислення. 3. Роль уяви, інтуїції та асоціативного мислення у формуванні художнього образу та створенні авторського виробу. 4. Психолого-педагогічні прийоми розвитку творчого мислення здобувачів засобами декоративного мистецтва.
2	Тема 1.2. Психологія особистості митця та феномен креативності 1. Психологічні особливості творчої особистості: здібності, обдарованість, креативність та індивідуальний творчий потенціал. 2. Мотивація мистецько-творчої діяльності: самовираження, самореалізація, внутрішня та зовнішня мотивація. 3. Психологія творчого процесу: від виникнення задуму до його художнього втілення. 4. Творчі бар'єри, «страх чистого матеріалу», творчий застій та емоційне виснаження: педагогічні стратегії підтримки здобувача.
3	Тема 1.3. Арт-терапевтичний та компенсаторний потенціал декоративного мистецтва 1. Декоративне мистецтво як засіб психоемоційної саморегуляції, зниження напруження та підтримки емоційного благополуччя. 2. Сенсорний та емоційний потенціал традиційних матеріалів: глини, текстилю, дерева, металу. 3. Вікові психологічні особливості організації мистецько-творчої діяльності дітей, підлітків і дорослих. 4. Педагогічні можливості та межі використання арт-терапевтичних практик у мистецькій освіті.
4	Тема 1.4. Соціально-психологічний клімат у мистецькому колективі 1. Психологія професійної та міжособистісної комунікації в художній майстерні, гуртку та студії. 2. Групова динаміка та психологічний клімат як чинники творчої активності й самореалізації здобувачів. 3. Запобігання та конструктивне вирішення конфліктів у процесі колективної творчої діяльності. 4. Психологічні засади підтримки індивідуального стилю здобувача та запобігання нав'язуванню художніх шаблонів.
5	Тема 2.1. Теоретико-методологічні засади сучасної мистецької педагогіки 1. Сучасні парадигми мистецької освіти: особистісно орієнтований, культурологічний та аксіологічний підходи. 2. Декоративне мистецтво та народні ремесла як засіб естетичного, культурного й ціннісного розвитку особистості. 3. Традиція та інновація в сучасній мистецькій освіті: проблеми збереження культурної спадщини та розвитку авторської творчості. 4. Особливості організації педагогічного процесу в мистецьких гуртках, студіях та інших закладах освіти.
6	Тема 2.2. Педагогічна майстерність та лідерство викладача/керівника гуртка 1. Професійно-педагогічний імідж, авторитет і педагогічна майстерність сучасного педагога декоративного мистецтва.

	2. Стили педагогічного керівництва: демократичний, фасилітативний та наставницький. 3. Педагогічна етика у взаємодії з юними та дорослими здобувачами мистецької освіти. 4. Конструктивна критика творчої роботи: способи оцінювання, які підтримують мотивацію та авторську самобутність здобувача.
7	Тема 2.3. Проектування освітньо-творчого середовища майстерні 1. Психолого-педагогічні вимоги до організації сучасної майстерні декоративного мистецтва: естетика, ергономіка, функціональність і безпека. 2. Простір як педагогічний ресурс: його вплив на самостійність, мотивацію та творчу активність здобувачів. 3. Принципи створення інклюзивного та безбар'єрного мистецького середовища. 4. Педагогічні способи стимулювання самостійної творчої пошукової діяльності через організацію освітнього середовища.
8	Тема 2.4. Педагогічна оцінка, рефлексія та презентація результатів творчості 1. Специфіка оцінювання у декоративному мистецтві: оцінювання творчого процесу та кінцевого художнього результату. 2. Критерії об'єктивного та педагогічно доцільного оцінювання творчих робіт. 3. Самооцінювання, рефлексія та критичне мислення як складові професійного становлення здобувача мистецької освіти. 4. Виставка, перегляд і презентація творчих робіт як засоби мотивації, соціалізації та формування професійної ідентичності

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

№	Завдання до тем
1	Есе-роздум «Що відбувається з людиною, коли вона творить?» Написати аргументоване есе про психологічні механізми художньо-творчої діяльності. Розкрити роль сприйняття, уяви, інтуїції, асоціативного мислення та емоцій у створенні декоративного виробу. Обов'язково сформулювати власну професійну позицію майбутнього педагога. Форма результату: есе + короткий усний захист
2	Порівняльне дослідження «Матеріал, який навчає» Порівняти психологічний і педагогічний потенціал глини, текстилю, дерева та металу в мистецькій освіті. Визначити, які види сенсорного, емоційного, образного та просторового досвіду формує робота з кожним матеріалом. Форма результату: порівняльна таблиця/інфографіка + аналітичний коментар + презентація.
3	Психологічний кейс «У нього немає натхнення» Проаналізувати ситуацію: здобувач освіти відмовляється виконувати творче завдання, бо «не знає, що придумати», боїться помилки та постійно порівнює себе з іншими. Визначити психологічні причини проблеми та запропонувати план дій педагога. Форма результату: кейс-аналіз за схемою «проблема → причини → педагогічне рішення → очікуваний результат».
4	Міні-дослідження «Що мотивує творити?» Провести невелике опитування або інтерв'ю щодо мотивації до мистецько-творчої

	діяльності та проаналізувати результати. Визначити провідні мотиви: самовираження, визнання, інтерес до матеріалу, бажання створити щось власне, професійна перспектива тощо. Форма результату: міні-дослідження + діаграма/інфографіка + висновки для педагога.
5	Антикризовий кейс «Творчий застій» Уявіть, що ви керівник мистецького гуртка. Один із найсильніших здобувачів раптово втратив інтерес до творчості, став дратівливим і перестав завершувати роботи. Розробити антикризову стратегію педагога: діагностика ситуації, комунікація зі здобувачем, педагогічні кроки, профілактика вигорання. Форма результату: практичний кейс + алгоритм дій педагога.
6	Презентація «Декоративне мистецтво як простір психологічного відновлення» Створити мультимедійну презентацію про можливості використання декоративного мистецтва для психоемоційної саморегуляції, зниження напруження та створення комфортного освітнього середовища. Форма результату: 12–15 слайдів + добірка практичних вправ для заняття.
7	Віковий кейс «Одне завдання — три різні групи» Вибрати одну техніку декоративного мистецтва та показати, як її можна адаптувати для дітей, підлітків і дорослих. Проаналізувати вікові психологічні особливості та відповідно змінити мету, завдання, методи педагогічного супроводу й критерії оцінювання. Форма результату: порівняльна матриця + три варіанти одного заняття.
8	Діагностика мистецького колективу «Який у нас психологічний клімат?» Створити власний інструментарій для визначення психологічного клімату в мистецькому гуртку/студії: анкета, чек-лист або коротка діагностична методика. Змодельовати результати та запропонувати педагогічні рішення для покращення атмосфери в колективі. Форма результату: діагностичний пакет + інтерпретація результатів + рекомендації.
9	Педагогічний експеримент «Від копіювання до авторського стилю» Розробити серію з 3–5 творчих завдань, які поступово переводять здобувача освіти від роботи за зразком до самостійного авторського рішення. Пояснити, як педагог може підтримувати індивідуальність і не нав'язувати власний художній стиль. Форма результату: міні-педагогічний проєкт + приклади завдань + критерії оцінювання.
10	Порівняльний аналіз «Яким має бути сучасний педагог мистецтва?» Порівняти три моделі педагогічної взаємодії: «педагог-майстер», «педагог-наставник», «педагог-фасилітатор». Визначити переваги, ризики та доцільність кожної моделі у роботі з майбутніми митцями й здобувачами мистецької освіти. Форма результату: порівняльне дослідження + візуальна схема «Педагог ХХІ століття».
11	Проєкт «Ідеальна мистецька майстерня» Спроекувати освітньо-творче середовище сучасної майстерні/студії декоративного мистецтва. Врахувати естетику, ергономіку, безпеку, інклюзивність, доступність матеріалів, зони індивідуальної та групової роботи, місця для рефлексії й презентації робіт. Форма результату: концепт-проєкт + план/схема простору + пояснювальна записка.
12	Кейс «Одна робота — різні можливості» Розглянути ситуацію, коли в мистецькій групі навчаються здобувачі з різними освітніми потребами та рівнями підготовки. Розробити способи адаптації одного творчого завдання без зниження його художньої та освітньої цінності.

	Форма результату: інклюзивний педагогічний кейс + адаптоване творче завдання + рекомендації педагогу
13	Розробка «Моя система оцінювання творчості» Створити власну рубрику (rubric) оцінювання декоративного виробу. Визначити критерії, наприклад: творчість, самостійність задуму, композиція, робота з матеріалом, технічна майстерність, завершеність, відповідність задуму, рефлексія автора. Окремо показати, чому оцінювання процесу творчості не повинно зводитися лише до оцінювання готового виробу. Форма результату: rubric + приклад оцінювання умовної роботи + коротке обґрунтування.
14	Digital Storytelling «Історія одного виробу» Створити цифрову історію авторського декоративного виробу: задум → пошук образу → вибір матеріалу → експерименти → помилки → процес → результат → авторська рефлексія. Показати, як така форма може використовуватися педагогом для розвитку рефлексії та критичного мислення здобувачів. Форма результату: цифрова презентація/відео/інтерактивний постер + текст рефлексії.
15	Педагогічний проєкт «Мистецтво, яке об'єднує» Розробити концепцію виставки декоративного мистецтва здобувачів освіти як освітньої та соціалізаційної події. Визначити тему, концепцію, цільову аудиторію, освітні цілі, формат експозиції, принципи відбору робіт, способи презентації авторів, інтерактивні елементи та форми рефлексії. Форма результату: проєкт виставки + афіша/візуальна концепція + презентація-захист

№	Форма ІНДЗ	Основний акцент
1	Есе	психологія творчості
2	Порівняльне дослідження	сенсорика і матеріали
3	Кейс	творчі бар'єри
4	Міні-дослідження	мотивація
5	Антикризовий кейс	творчий застій/вигорання
6	Мультимедійна презентація	арт-терапевтичний потенціал
7	Віковий кейс	психологія різних вікових груп
8	Діагностичний пакет	психологічний клімат
9	Педагогічний експеримент	індивідуальний стиль
10	Порівняльний аналіз	стилі педагогічного керівництва
11	Проєкт	освітнє середовище
12	Інклюзивний кейс	безбар'єрність
13	Практичний інструмент (rubric)	оцінювання
14	Digital Storytelling	рефлексія
15	Педагогічний проєкт	виставкова діяльність

ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

Рекомендації до виконання ІНДЗ

1. Формат роботи: ІНДЗ може бути виконане у формі реферату (глибокий аналіз джерел), методичної розробки (практичний посібник, план заняття), або дослідницького проєкту (збір даних, їх аналіз та висновки).
2. Структура: Вступ (актуальність, мета, завдання) → Теоретична частина → Практична частина (власні розробки, приклади) → Висновки → Список використаних джерел.

3. Використання джерел: Обов'язково використовуйте не менше 5-7 наукових джерел (монографії, статті, стандарти вищої освіти).

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1.	Змістовий модуль 1. Психологічні засади мистецько-творчої діяльності та розвитку особистості Тема 1.1. Психологія художньо-творчого сприйняття та мислення 1. Проаналізувати, як форма, колір, фактура та властивості матеріалу впливають на емоційне й образне сприйняття декоративного виробу. 2. Створити візуальну карту «Як людина сприймає декоративний виріб?», відобразивши взаємозв'язок зорового, тактильного, емоційного та асоціативного сприйняття. 3. Дібрати та описати 5 творчих вправ для розвитку уяви, асоціативного та образного мислення здобувачів освіти засобами декоративного мистецтва. 4. Проаналізувати приклад авторського декоративного виробу та визначити, які асоціації, образи, емоції та сенсорні враження можуть виникати під час його сприйняття. 5. Написати коротку професійну рефлексію: «Чому дотик до матеріалу може бути частиною процесу мислення художника?»	10
2.	Тема 1.2. Психологія особистості митця та феномен креативності 1. Скласти «психологічний портрет творчої особистості», визначивши основні характеристики, здібності, мотиви та особистісні якості митця-педагога. 2. Провести самодіагностику власного творчого потенціалу за однією з доступних психолого-педагогічних методик та здійснити рефлексивний аналіз результатів. 3. Розробити «карту творчого процесу»: задум → пошук ідей → експеримент → помилки → пошук рішення → реалізація → оцінювання → рефлексія. 4. Проаналізувати педагогічну ситуацію: «Здобувач має хороші технічні навички, але боїться запропонувати власну ідею». Запропонувати способи педагогічної підтримки. 5. Скласти «аптечку від творчого застою» — 7–10 практичних прийомів, які педагог може запропонувати здобувачу для подолання творчого блокування.	10
3	Тема 1.3. Арт-терапевтичний та компенсаторний потенціал декоративного мистецтва 1. Порівняти можливості використання глини, текстилю, дерева та металу як засобів сенсорного й емоційного розвитку особистості. 2. Розробити міні-комплекс із 3–5 творчих вправ для психоемоційного розвантаження здобувачів освіти.	5

	3. Проаналізувати кейс: «Після напруженого навчального дня група приходить на заняття в емоційно виснаженому стані». Запропонувати структуру заняття, яка допоможе створити спокійне та комфортне середовище. 4. Створити інфографіку «Матеріал і емоція», у якій показати можливий психологічний потенціал різних художніх матеріалів. 5. Підготувати коротку рефлексію «Чому ручна праця може сприяти емоційному відновленню?» У педагогічному формулюванні доцільно говорити саме про психоемоційну підтримку, саморегуляцію та розвиток, не ототожнюючи педагогічну роботу з професійною психотерапією	
4	Тема 1.4. Соціально-психологічний клімат у мистецькому колективі 1. Скласти «10 правил психологічно комфортної мистецької майстерні». 2. Проаналізувати кейс: «Двоє здобувачів постійно критикують роботи один одного, через що інші учасники групи перестали презентувати власні роботи». Визначити проблему та запропонувати алгоритм дій педагога. 3. Розробити 5 вправ на командоутворення для мистецького гуртка або студії. 4. Створити схему «Конфлікт у творчому колективі: від причини до конструктивного рішення». 5. Запропонувати міні-діагностику психологічного клімату мистецької групи: 8–10 запитань для анонімного опитування.	5
5	Змістовий модуль 2. Педагогіка мистецької освіти та організація освітньо-творчого середовища Тема 2.1. Теоретико-методологічні засади сучасної мистецької педагогіки 1. Створити порівняльну таблицю особистісно орієнтованого, культурологічного та аксіологічного підходів у мистецькій освіті. 2. Проаналізувати конкретне заняття з декоративного мистецтва та визначити, які сучасні педагогічні підходи реалізуються або можуть бути реалізовані. 3. Підготувати міні-презентацію «Народне ремесло як педагогічний ресурс», показавши його освітній, виховний, культурний та естетичний потенціал. 4. Розробити концепцію одного заняття, у якому традиційне декоративне мистецтво використовується для формування культурної ідентичності здобувачів. 5. Написати короткий аналітичний текст «Чим сучасна мистецька педагогіка відрізняється від навчання за зразком?»	10
6	Тема 2.2. Педагогічна майстерність та лідерство викладача/керівника гуртка 1. Створити професійний портрет сучасного педагога декоративного мистецтва: компетентності, якості, стиль спілкування, педагогічна позиція.	10

	2. Провести порівняльний аналіз трьох стилів педагогічного керівництва: демократичного, фасилітативного та наставницького. 3. Проаналізувати кейс: «Педагог бачить помилку у роботі здобувача. Як сказати про неї так, щоб не зруйнувати мотивацію?» Запропонувати 3 варіанти педагогічної реакції. 4. Скласти «кодекс педагогічної етики майстра декоративного мистецтва» з 10–12 положень. 5. Написати рефлексію «Педагог як авторитет: чому професійна майстерність не завжди означає педагогічну майстерність?»	
7	Тема 2.3. Проєктування освітньо-творчого середовища майстерні 1. Зробити аудит мистецької майстерні за критеріями: естетика, ергономіка, безпека, доступність, функціональність, можливості для індивідуальної та групової роботи. 2. Створити схему/план сучасної художньої майстерні з позначенням основних функціональних зон. 3. Розробити чек-лист безбар'єрного мистецького середовища. 4. Проаналізувати кейс: «У групі є здобувач із різними освітніми потребами, а простір майстерні організований лише для стандартного способу роботи». Запропонувати конкретні зміни. Створити концепцію «Майстерня, яка стимулює творчість» — визначити, як простір, матеріали, освітлення, експозиція робіт і організація робочих місць можуть впливати на активність та самостійність здобувачів.	5
8	Тема 2.4. Педагогічна оцінка, рефлексія та презентація результатів творчості 1. Проаналізувати 2–3 можливі системи оцінювання творчої роботи та визначити їхні переваги й ризики для мотивації здобувача. 2. Створити критерії оцінювання декоративного виробу з урахуванням не лише кінцевого результату, а й творчого процесу. 3. Розробити 5–7 рефлексивних запитань, які педагог може поставити здобувачу після завершення творчої роботи. 4. Проаналізувати кейс: «Здобувач створив технічно недосконалу роботу, але продемонстрував оригінальний задум, самостійність та значний прогрес». Обґрунтувати педагогічну оцінку. Розробити концепцію міні-виставки робіт здобувачів освіти: тема, мета, принцип відбору робіт, спосіб презентації, авторський коментар та форма рефлексії після виставки.	5
	Всього	60

Контроль виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання проводиться в рамках модульного контролю відповідно до тем змістових модулів. Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретний модуль.

Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються:

- **Словесні методи:** лекція, проблемна лекція, пояснення, бесіда, діалог, дискусія, мозковий штурм, навчальна полеміка, аналіз наукової літератури.
- **Наочні методи:** демонстрація, ілюстрація, презентація, перегляд та аналіз творів декоративного мистецтва, відеоматеріалів, педагогічних ситуацій, прикладів організації мистецького освітнього середовища.
- **Практичні методи:** виконання практичних завдань, аналіз педагогічних і психологічних ситуацій, розв'язання кейсів, моделювання професійних ситуацій, розроблення творчих і педагогічних вправ, проєктування фрагментів занять, створення критеріїв оцінювання творчих робіт.
- **Інтерактивні методи:** робота в парах і малих групах, «мозковий штурм», «акваріум», дискусія, дебати, рольова гра, ділова гра, метод кейсів, взаємооцінювання, peerlearning.
- **Проблемно-пошукові методи:** проблемне навчання, аналіз проблемних педагогічних ситуацій, дослідницькі завдання, пошук альтернативних педагогічних рішень, порівняльний аналіз педагогічних підходів.
- **Проектні методи:** індивідуальне та групове проєктування освітньо-творчого середовища, розроблення мистецько-педагогічних проєктів, міні-дослідження, створення презентацій та концепцій творчих занять.
- **Рефлексивні методи:** самоаналіз, педагогічна рефлексія, рефлексивна бесіда, самооцінювання, взаємооцінювання, ведення рефлексивних записів, обговорення результатів творчої та педагогічної діяльності.

Система контролю та оцінювання

Вид контролю	Методи контролю
Поточний контроль	усне опитування; обговорення та аналіз проблемних питань; тестування; перевірка виконання практичних завдань; аналіз педагогічних і психологічних кейсів; оцінювання участі в дискусіях; взаємооцінювання та самооцінювання
Контроль самостійної роботи	перевірка виконання індивідуальних завдань; есе; аналітичні та порівняльні завдання; розроблення педагогічних ситуацій і кейсів; підготовка презентацій; міні-дослідження; опрацювання та аналіз наукових джерел
Контроль практичних умінь	виконання практико-орієнтованих завдань; розв'язання педагогічних ситуацій; моделювання професійних ситуацій; проєктування фрагментів мистецького заняття; розроблення критеріїв оцінювання творчих робіт; проєктування освітньо-творчого середовища
Модульний контроль	тестування; письмові та усні завдання; комплексне практичне завдання; аналіз кейсу; захист індивідуального завдання
Підсумковий контроль	екзамен у формі усної відповіді на теоретичні питання та виконання практико-орієнтованого завдання (аналіз кейсу, педагогічної ситуації, розроблення фрагмента заняття тощо)

Форми контролю

– *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);

– *груповий контроль* (група тимчасово поділяється на кілька підгруп (від 2 до 10 студентів) і кожній підгрупі дається перевірочне завдання. Залежно від мети контролю групам пропонують однакові або різні завдання);

– *фронтальний контроль* (завдання пропонуються всій групі з метою з'ясування правильності сприйняття й розуміння навчального матеріалу, виявлення слабких сторін у знаннях студентів, недоліків, прогалин, помилок у роботах і відповідях та визначення заходів щодо їх подолання й усунення);

– *взаємний контроль* (активізує діяльність студентів, підвищує інтерес до знань, критичне мислення);

– *самоконтроль/програмований контроль* (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання. Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Максимум балів, які студент може отримати за одне заняття або окремий вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання, – 8 балів.

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності

7-8 балів, «відмінно» – студент під час виступу повністю, ґрунтовно, логічно послідовно, з наведенням прикладів розкрив питання; вільно володів опрацьованим матеріалом, доповідав, не користуючись допоміжними засобами (конспект, підручник, методичні вказівки тощо); обґрунтував висновки та відповів на всі запитання; доповідь підготовлена з використанням багатьох джерел та інтернет-ресурсів; під час фронтального опитування дав правильні відповіді на питання, без помилок виконав практичні завдання, активно працював протягом усього заняття, дав правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

5–6,9 балів, «добре» – студент повно та правильно висвітлив головні аспекти поставленого питання, відповідно до обраної теми, користуючись написаним текстом; зробив правильний висновок; допустив незначні помилки, відповідаючи на запитання; доповідь підготовлена з використанням багатьох джерел літератури та інтернет-ресурсів; під час фронтального опитування переважна більшість відповідей на питання були правильними, допустив незначні помилки у виконаних практичних завданнях.

4-4,9 балів, «задовільно» – студент неповно висвітлив головні аспекти поставленого питання, користуючись написаним текстом; зробив неправильні висновки; допустив грубі помилки, відповідаючи на запитання; доповідь підготовлена з використанням невеликої кількості джерел літератури; під час фронтального опитування не зміг відповісти на більшу половину з поставлених запитань, допустив значні помилки у виконаних практичних завданнях.

1–3,9 бали, «незадовільно» – студент не розкрив питання, проявив поверховість суджень, не зміг відповісти на поставлені запитання; доповідь підготовлена з використанням лише одного джерела літератури; під час фронтального опитування частково зміг відповісти/не відповів на питання, допустив грубі помилки у виконаних практичних завданнях.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
-----	--

12-11	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки до виконання завдання підходить творчо.
9-10	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.
7-8	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
5-6	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
4-3	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.
2-0	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.

Під час оцінювання завдань для самостійної роботи студентів враховується:

1. Самостійність, креативність (аналітичний підхід, генерація ідей, новизна постановки проблеми), аргументованість;
2. Доступність, репрезентативність та верифікованість отриманих даних і результатів;
3. Використання першоджерел, системність, достовірність викладеного матеріалу, стилістика (загальна грамотність, легкість сприйняття текстів та матеріалу).
4. Логічність викладу, посилання на використану літературу і джерела.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (екзамен) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі

Форма проведення – усна

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен – 40 балів.

Екзаменаційні білети з ОК 7 «**Основи педагогіки та психології у сфері мистецької освіти**» складаються із: складаються із: 2-х теоретичних та 1 практичного питання – 40 балів мах;

Порядок розроблення, затвердження та перегляду робочої програми освітнього компонента у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
Затверджено Вченою радою університету, протокол № 8 від 22 червня 2026 р.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залікова/екзаменаційна робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T6	T7	T8	T9	40	100
8	7	7	8	7	7	8	8		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

A – «відмінно» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

B, C – «добре» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D, E – «задовільно» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «незадовільно» з можливістю перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «незадовільно» з обов'язковим повним курсом – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Порядок розроблення, затвердження та перегляду робочої програми освітнього компонента у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича

Затверджено Вченою радою університету, протокол № 8 від 22 червня 2026 р.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

Змістовий модуль 1. Психологічні засади мистецько-творчої діяльності та розвитку особистості

1. Охарактеризуйте психологічні особливості художньо-творчого сприйняття в декоративному мистецтві.
2. Розкрийте психофізіологічні особливості сприйняття форми, кольору, фактури та матеріалу в декоративному мистецтві.
3. Поясніть роль сенсорного досвіду та тактильності у розвитку образного мислення здобувачів освіти.
4. Охарактеризуйте значення сенсорного досвіду у розвитку об'ємно-просторового мислення.
5. Розкрийте роль уяви у художньо-творчій діяльності особистості.
6. Охарактеризуйте значення інтуїції та асоціативного мислення у створенні авторського декоративного виробу.
7. Розкрийте структуру творчих здібностей та обдарованості особистості.
8. Охарактеризуйте психологічні особливості розвитку творчих здібностей — від початкового навчання до професійної майстерності.
9. Розкрийте основні мотиви творчої діяльності особистості.
10. Охарактеризуйте роль внутрішньої мотивації та самовираження у творчій діяльності.
11. Поясніть психологічні причини виникнення страху «чистого аркуша» або «чистого матеріалу» та способи його подолання.
12. Охарактеризуйте основні етапи психології творчого процесу — від виникнення задуму до його практичного втілення.
13. Розкрийте психологічні бар'єри та труднощі, які можуть виникати у процесі мистецько-творчої діяльності.
14. Охарактеризуйте причини та прояви творчої кризи і творчого застою.
15. Розкрийте поняття професійного та творчого вигорання і визначте способи його профілактики у мистецькій діяльності.
16. Охарактеризуйте арт-терапевтичний потенціал декоративного мистецтва.
17. Розкрийте можливості використання ремесла як засобу психоемоційної саморегуляції та зниження стресу.
18. Охарактеризуйте сенсорно-інтеграційну функцію традиційних матеріалів: глини, текстилю, дерева, металу.
19. Поясніть значення практичної роботи з матеріалом для емоційного та особистісного розвитку здобувачів освіти.
20. Охарактеризуйте психологічні особливості мистецько-творчої діяльності дітей, підлітків та дорослих.
21. Розкрийте психологічні засади організації студійної діяльності з різними віковими категоріями.
22. Охарактеризуйте особливості психології комунікації в художній майстерні та мистецькому гуртку.
23. Розкрийте сутність групової динаміки у мистецькому колективі.

24. Охарактеризуйте психологічні умови ефективної співпраці у процесі колективної творчої діяльності.
25. Визначте основні причини виникнення конфліктів у мистецькому колективі та способи їх запобігання.
26. Розкрийте психологічні засади формування індивідуального творчого стилю здобувача освіти.
27. Обґрунтуйте способи підтримки творчої самобутності здобувача без нав'язування педагогом власних художніх шаблонів.

Змістовий модуль 2. Педагогіка мистецької освіти та організація освітньо-творчого середовища

28. Розкрийте предмет, завдання та основні категорії педагогіки мистецької освіти.
29. Охарактеризуйте сучасні парадигми мистецької освіти.
30. Розкрийте сутність особистісно орієнтованого підходу в мистецькій освіті.
31. Охарактеризуйте культурологічний підхід до організації мистецької освіти.
32. Розкрийте сутність аксіологічного підходу в мистецько-педагогічній діяльності.
33. Охарактеризуйте виховний потенціал народних ремесел і декоративного мистецтва.
34. Розкрийте роль декоративного мистецтва та народних ремесел у збереженні культурних традицій.
35. Обґрунтуйте значення мистецької освіти у формуванні національної та культурної ідентичності здобувачів освіти.
36. Охарактеризуйте роль декоративного мистецтва в естетичному розвитку особистості.
37. Розкрийте особливості організації педагогічного процесу в закладах позашкільної освіти, гуртках і мистецьких студіях.
38. Охарактеризуйте специфіку педагогічної діяльності керівника мистецького гуртка або студії.
39. Розкрийте сутність педагогічної майстерності викладача/керівника мистецького гуртка.
40. Охарактеризуйте професійно-педагогічний імідж та авторитет майстра-педагога.
41. Розкрийте основні стилі педагогічного керівництва у мистецькій майстерні.
42. Порівняйте демократичний, фасилітативний та наставницький стилі педагогічного керівництва.
43. Охарактеризуйте роль педагога-фасилітатора в організації творчої діяльності здобувачів освіти.
44. Розкрийте значення педагогічної етики у мистецькій освіті.
45. Обґрунтуйте принципи делікатної та конструктивної критики творчих робіт здобувачів освіти.
46. Охарактеризуйте педагогічні прийоми підтримки авторської самобутності здобувача освіти.
47. Розкрийте психолого-педагогічні вимоги до організації простору художньої майстерні або гуртка.
48. Охарактеризуйте значення естетики, ергономіки та безпеки освітньо-творчого середовища.
49. Розкрийте педагогічні засади створення інклюзивного та безбар'єрного мистецького середовища.

50. Охарактеризуйте особливості організації мистецько-творчої діяльності здобувачів з особливими освітніми потребами.
51. Розкрийте роль освітнього середовища у стимулюванні самостійної творчої пошукової діяльності.
52. Охарактеризуйте педагогічні умови розвитку самостійності та ініціативності здобувачів освіти у декоративному мистецтві.
53. Розкрийте специфіку оцінювання навчально-творчих результатів у декоративному мистецтві.
54. Порівняйте оцінювання процесу творчої діяльності та оцінювання готового художнього виробу.
55. Охарактеризуйте критерії педагогічної оцінки творчої роботи здобувача освіти.
56. Розкрийте значення формувального оцінювання у мистецькій освіті.
57. Охарактеризуйте роль самооцінки у розвитку творчої особистості.
58. Розкрийте педагогічні засади розвитку критичного мислення здобувачів освіти засобами декоративного мистецтва.
59. Охарактеризуйте роль рефлексії у мистецько-творчій та освітній діяльності.
60. Розкрийте методи розвитку рефлексивних навичок здобувачів освіти у процесі творчої діяльності.
61. Охарактеризуйте педагогічні засади організації виставкової діяльності в закладах освіти.
62. Розкрийте значення переглядів, виставок та презентацій творчих робіт для розвитку особистості здобувача освіти.
63. Охарактеризуйте роль публічної презентації творчого результату у формуванні впевненості та соціальних навичок здобувачів освіти.
64. Розкрийте значення мистецької діяльності для соціалізації особистості.
65. Обґрунтуйте взаємозв'язок психологічних і педагогічних чинників ефективності мистецької освіти.
66. Розкрийте роль педагога у створенні психологічно безпечного та творчо стимулювального освітнього середовища.
67. Охарактеризуйте способи мотивації здобувачів освіти до самостійної мистецько-творчої діяльності.
68. Обґрунтуйте педагогічні умови розвитку творчої особистості засобами декоративного мистецтва.
69. Проаналізуйте взаємозв'язок творчості, особистісного розвитку та педагогічного впливу в мистецькій освіті.
70. Охарактеризуйте професійні психолого-педагогічні компетентності магістра декоративного мистецтва, необхідні для педагогічної діяльності у закладах освіти.

Зарахування результатів неформальної освіти

У межах поточного контролю до рейтингу здобувача вищої освіти можуть зараховуватися додаткові бали за результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, за умови наявності відповідного сертифіката, свідоцтва або іншого документа, що підтверджує їх здобуття. Зазначені результати мають відповідати змісту та/або тематиці навчальної дисципліни.

Визнання та зарахування результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, здійснюється відповідно до

«Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти».

https://media.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf?_gl=1*_lrmid27*_ga*MTUwMjIxMDQzMS4xNzA3NDk2Mjk5*_ga_Q6273NZQ6Z*_czE3ODg3NjU2MzAkbnEwNDQkZzEkdDE3ODg3NjIxNTckajYwJGwwJGgw ;

Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

Рекомендована література

Основна:

1. Зайченко І. В. Педагогіка. Київ: Ліра-К, 2024. 608 с.
2. Козловський Ю. М., Ортинський В. Л., Дольнікова Л. В. Педагогіка. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 372 с.
5. Максименко С. Д. Загальна психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2021.
6. Москалець В. П. Загальна психологія. Київ: Ліра-К, 2020. 564 с.
3. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І. Педагогіка. Кременчук: НОВАБУК, 2024. 208 с.
10. Радько О. В. Загальна психологія. Частина 1. Харків: ХДАК, 2021. 167 с.
7. Савчин М. В. Загальна психологія. 4-те вид. Київ: ВЦ «Академія», 2024. 344 с.
8. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 376 с.
4. Сікорський П. І. Нова педагогіка. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 540 с.
9. Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. В. та ін. Загальна психологія. Київ: Каравела, 2023.
11. Бех І. Д. Акценти мистецької творчості та виховання особистості. Естетика і етика педагогічної дії. 2012. Вип. 3. С. 38–43.
12. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти) : навч.-метод. посіб. Ч. 1. – Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2016. – 196 с. : іл.

13. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Видавничий дім «Слово», 2017. – 296 с.
14. UNESCO. (2025). UNESCO Framework for Culture and Arts Education: Implementation Guidance. Paris: UNESCO.
UNESCO Framework for Culture and Arts Education: Implementation Guidance
15. Heaton, R. (2021). Cognition in art education. *British Educational Research Journal*, 47(5), 1323–1339.
Cognition in art education
16. Green, B. (2021). Revisiting the Conceptual Domain: Educational Knowledge and the Visual Arts. *International Journal of Art & Design Education*, 40(2), 436–448.
Revisiting the Conceptual Domain: Educational Knowledge and the Visual Arts
17. Vuk, S., & Bosnar, M. (2021). Process in contemporary visual art as a paradigm shift in the visual art education: perspective of creativity. *Creativity Studies*, 14(1), 99–111.
Process in contemporary visual art as a paradigm shift in visual art education
18. Ramle, N. L. B. (2021). Developing Creativity and Critical Thinking Skills Through Art Education. *Journal of Social Science Studies*.
Developing Creativity and Critical Thinking Skills Through Art Education

Додаткова:

1. Жейнова С., Мельникова Н. Педагогічні умови розвитку творчої уяви дітей засобами ігрової художньої діяльності. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. 2017. №18. С.81-85.
2. Комаровська О. Мистецька подієвість освітнього середовища в контексті художніх цінностей особистості. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. 2020. Вип. 24. 259 с.
3. Лобова О., Сбруєва А., Бойченко М. Формування культурної компетентності школярів у процесі мистецької освіти в Новій українській школі. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2020. № 3-4 (97-98). С. 266-276.
4. Михайлова Л. М. Виховуємо красою: метод. посіб. Запоріжжя : Акцент Інвест-Трейд, 2014. 268 с.
5. Навчальні програми. 3 клас: методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу. Харків: Вид. «Ранок», 2017. 256 с.
6. Навчальні програми. 4 клас: методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу. – Харків: Вид. «Ранок», 2017. – 240 с.
7. Рагозіна В. В., Очеретяна Н. В. Віртуальна виставка дитячої художньої творчості і її трансформація в сучасних освітніх реаліях. Мистецтво та освіта. 2022. № 4. С. 54-59.
8. Рудницька О. П. Педагогіка загальна та мистецька. Тернопіль : навч. кн. Богдан, 2005. 57 с.
9. UNESCO. (2024). UNESCO Framework for Culture and Arts Education. Abu Dhabi: UNESCO.
Один із найактуальніших міжнародних документів для ОК: культура й мистецтво розглядаються як складова інклюзивної, якісної та трансформативної освіти; окремо наголошено на творчості, культурному різноманітті, компетентностях та підготовці педагогів.
UNESCO Framework for Culture and Arts Education
10. Hafeli, M. (Ed.). (2022). Brave Spaces and Next Practices: Reimagining the Preparation of Art Educators. *Art Education*, 75(1), 4–7.
Brave Spaces and Next Practices: Reimagining the Preparation of Art Educators

11. Ellis, J. (2022). Learning to Engage and Persist in a TAB (Teaching for Artistic Behavior) Classroom. *Art Education*, 75(2), 14–18.
Learning to Engage and Persist in a TAB Classroom
12. Overby, A., Constance, J., & Quenzer, B. (2022). Reimagining Art Education: Moving Toward Culturally Sustaining Pedagogies in the Arts With Funds of Knowledge and Lived Experiences. *Art Education*, 75(1), 20–25.
Reimagining Art Education
13. Gigerl, M., Sanahuja-Gavaldà, J. M., Petrinska-Labudovikj, R., Moron-Velasco, M., Rojas-Pernia, S., & Tragatschnig, U. (2022). Collaboration between schools and museums for inclusive cultural education: Findings from the INARTdis-project. *Frontiers in Education*, 7, 979260.
Collaboration between schools and museums for inclusive cultural education
14. Hayes, N., Maguire, J., & O'Sullivan, C. (2021). Professional Development in Arts Education for Early Childhood Education: A Creative Exchange Model. *International Journal of Early Childhood*, 53, 159–174.
Professional Development in Arts Education for Early Childhood Education
15. M., & Sands, K. (2020). *Making Artists: Teaching in a Student-Directed Classroom*. Дуже хороше практичне джерело для концепції здобувач як автор, самостійний вибір, індивідуальна траєкторія творчості, педагог-фасилітатор.
16. Hunter-Doniger, T. (2021). Early Childhood STEAM Education: The Joy of Creativity, Autonomy, and Play. *Art Education*, 74(4), 22–27.
Early Childhood STEAM Education: The Joy of Creativity, Autonomy, and Play
17. Sajnani, N., Mayor, C., & Tillberg-Webb, H. (2020). Aesthetic presence: The role of the arts in the education of creative arts therapists in the classroom and online. *The Arts in Psychotherapy*, 69, 101668.
Aesthetic presence: The role of the arts in education
18. Emotional Creativity in Art Education: An Exploratory Analysis and Research Trends. (2021). *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(12), 6209.
Emotional Creativity in Art Education
19. Escaño, C., Hernández-Domínguez, M. C., Correa-Moreno, J. M., & Castro-León, E. (2025). Inclusive Arts Education: A Systematised Review. *Arteterapia*.
Inclusive Arts Education: A Systematised Review
20. Navei, K. K. D. (2022). Art Education for Learners with Special Educational Needs: Case Study of Visual Artefacts Produced by Hearing-Impaired Pupils. *European Journal of Special Education Research*, 8(2).

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
3. Закон України про позашкільну освіту <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
4. Наказ Міністерства культури України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1004-18?lang=uk#Text>
5. Концепція сучасної мистецької школи <https://arts.gov.ua/wp-content/uploads/2021/09/konczepczyia-suchasnoyi-mysteczkoyi-osvity.pdf>
6. <https://surl.gd/bcbber> офіційний сайт Держмистецтво
7. Витоки педагогічної майстерності. <http://sources.pnpu.edu.ua/>
8. <http://www.library.kr.ua/libworld/elib.html> – бібліотеки в Інтернеті.
9. <http://www.mon.gov.ua> – Сайт Міністерства освіти і науки України
10. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
11. <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ep.html> – електронний фонд наукових публікацій.

Порядок розроблення, затвердження та перегляду робочої програми освітнього компонента у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
Затверджено Вченою радою університету, протокол № 8 від 22 червня 2026 р.

12. <http://www.nus.inf.ua> – Електронна платформа «Нова українська школа»

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/>
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагиату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/>
- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/>

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ *можуть визначатися* викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.